

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ЗІ СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКОЇ МОВИ

1. Мовна спорідненість слов'янських народів. Групи слов'янських мов.
2. Поняття про старослов'янську мову. Науково-практичне значення старослов'янської мови.
3. Історія виникнення й розвитку писемності у слов'ян. Діяльність Кирила і Методія.
4. Слов'янські азбуки, їхнє походження.
5. Числове значення букв кирилиці. Діакритичні знаки.
6. Дія закону відкритого складу. Групи приголосних, що могли стояти на початку складу.
7. Подвійна роль плавних **р, л**.
8. Система голосних старослов'янської мови.
9. Обмеження уживання голосних на початку слова.
10. Питання про зредуковані **ы, і**.
11. Система приголосних старослов'янської мови.
12. Постійно тверді і постійно м'які приголосні. Закон складового сингармонізму.
13. Фонетичні зміни в старослов'янській мові пізнішого періоду (X-XI ст.).
14. Занепад слабких зредукованих **ъ, ь**. Наслідки цього занепаду.
15. Питання про вторинні плавні складотворчі.
16. Система голосних праїндоевропейської мови.
17. Дифтонги та дифтонгічні сполучення.
18. Система приголосних праїндоевропейської мови.
19. Зміни праїндоевропейських голосних та дифтонгів на праслов'янському мовному ґрунті.
20. Зміни в системі праїндоевропейських приголосних.
21. Зміна **s** на **ch** у певних фонетичних умовах.
22. Монофтонгізація дифтонгів.
23. Зміни дифтонгічних сполучень „голосний + **m, n**“.
24. Доля сполучень **or, ol, er, el** у середині слова (між приголосними).
25. Зміна сполучень **or, ol** на початку слова.
26. Дисиміляція та спрощення груп приголосних у спільнослов'янській мові.
27. Явище кінця слова.
28. Зміни приголосних у сполученні з **ј**.
29. Перша палаталізація задньоязикових **г, к, х**.
30. Друга палаталізація задньоязикових.
31. Третя палаталізація.
32. Доля сполучень **gt, kt** перед голосними переднього ряду.
33. Доля сполучень **gv, kv, chv** перед **ѣ** та **і** дифтонгічного походження.
34. Морфологія. Граматичні категорії старослов'янської мови.

35. Граматичні категорії іменника.
36. Перша відміна іменників (-а, -ја-основ).
37. Відміна іменників на -о, -јо-основ.
38. Іменники на ѣ коротке-основ.
39. Іменники на ї коротке основ.
40. Іменники на ѡ довге основ (ъѡ).
41. Шоста відміна іменників з основою на приголосний.
42. Походження відмінкових флексій.
43. Фонетичні і морфологічні процеси, що відбуваються при творенні відмінкових форм.
44. Процес об'єднання різних типів відмінювання іменників.
45. Розвиток категорії істот.
46. Займенник. Розряди займенників.
47. Повні й енклітичні форми особових та зворотного займенників.
48. Протетичний Н в займеннику онъ.
49. Відмінювання особових і неособових займенників.
50. Прикметник. Повні і короткі форми. Відмінювання.
51. Творення ступенів порівняння прикметників.
52. Числівник старослов'янської мови.
53. Відмінювання кількісних числівників.
54. Основні граматичні категорії дієслова. Дві основи. Класи дієслів.
55. Творення форм теперішнього часу.
56. Походження особових закінчень тематичних та атематичних дієслів.
57. Форми майбутнього часу дієслів.
58. Форми минулого часу дієслів.
59. Аорист. Простий (сильний) аорист).
60. Сигматичний аорист. Старий (архаїчний) аорист.
61. Новий сигматичний аорист.
62. Імперфект, його значення, творення.
63. Творення форм перфекта та плюсквамперфекта.
64. Творення форм наказового способу дієслів.
65. Творення форм умовного способу.
66. Інфінітив. Супін. Їхнє значення, творення.
67. Активні дієприкметники теперішнього часу.
68. Активні дієприкметники минулого часу (двох видів).
69. Пасивні дієприкметники теперішнього часу.
70. Пасивні дієприкметники минулого часу.
71. Творення прикметникових (повних) форм дієприкметників, їх відмінювання.
72. Прислівник та службові частини мови.
73. Синтаксична система старослов'янської мови.
74. Способи вираження підмета і присудка.
75. Вираження другорядних членів речення.
76. Особливості узгодження підмета й присудка.

77. Синтаксис простого речення. Типи простих речень.
78. Давальний самостійний дієприкметниковий зворот.
79. Характеристика складних речень старослов'янської мови.
80. Найголовніші пам'ятки старослов'янського письма.

Поновлено в 2017-18 навч. році.

Викладач-розробник – Лесюк Микола Петрович